

L E G E

cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul și domeniul de reglementare

(1) Scopul prezentei legi este crearea garanțiilor legale pentru asigurarea drepturilor sociale ale oamenilor de creație din domeniul literaturii, artei și al jurnalismului, precum și reglementarea raporturilor juridice legate de particularitățile fondării și activității uniunilor de creație: Uniunea Artiștilor Plastici, Uniunea Arhitecților, Uniunea Cineaștilor, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, Uniunea Designerilor, Uniunea Jurnaliștilor, Uniunea Meșterilor Populari, Uniunea Muzicienilor, Uniunea Teatrală, Uniunea Scriitorilor și ale asociațiilor uniunilor de creație pentru a păstra și a dezvolta tradițiile literaturii, artei și jurnalismului.

(2) Reglementarea raporturilor juridice legate de activitatea oamenilor de creație, a uniunilor de creație, a asociațiilor uniunilor de creație se bazează pe Constituția Republicii Moldova, Codul civil al Republicii Moldova, Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, Legea cu privire la asociațiile obștești și se realizează prin prevederile prezentei legi, ale altor acte normative, precum și ale statutelor uniunilor de creație și ale asociațiilor uniunilor de creație.

Articolul 2. Noțiuni generale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

activitate de creație în domeniul literaturii, artei și al jurnalismului (în continuare – *activitate de creație*) – activitate de a crea, a realiza opere literare și de artă de toate tipurile și genurile, de a traduce dintr-o limbă în alta operele artistice indiferent de modul și forma obiectivă de redare a operelor menționate;

om de creație din domeniul literaturii, artei și al jurnalismului (în continuare – *om de creație*) – persoană fizică care creează valori culturale, interpretează opere de artă și realizează activități de creație în domeniul de referință în cadrul contractelor de muncă sau al relațiilor civile ori își publică creația în afara contractelor de muncă sau a contractelor civile;

om de creație profesionist – persoană fizică care are diplomă de licență în unul sau mai multe domenii ale literaturii, artei sau jurnalismului, a cărei operă este apreciată de către profesioniștii din domeniu, a cărei activitate de creație constituie principala sursă de existență;

uniune de creație – organizație obștească a oamenilor de creație a unor sau câtorva genuri de creație din domeniul literaturii, artei sau al jurnalismului, constituită din membri individuali în scop de protecție a drepturilor de muncă și sociale, a proprietății intelectuale și a intereselor profesionale ale membrilor săi, precum și în scop de creare și îmbunătățire a condițiilor pentru activitatea de creație a acestora.

Capitolul II

OAMENI DE CREAȚIE

Articolul 3. Profesiile oamenilor de creație

Profesiile oamenilor de creație (în continuare – *profesii de creație*) sînt incluse în lista de profesii ale oamenilor de creație din domeniul literaturii, artei și al jurnalismului, care se aprobă și se completează în ordinea stabilită de legislația în vigoare.

Articolul 4. Activitatea de creație și modul de stabilire a perioadei de activitate de creație

(1) Omul de creație are dreptul să efectueze activități de creație în baza contractelor de muncă, contractelor de drept civil, precum și să publice operele sale în afara contractelor.

(2) Activitatea de creație nu este o activitate de întreprinzător.

(3) Perioada de la începutul și până la sfârșitul activității de creație în baza contractului de autor, care reprezintă o comandă, sau în baza contractului de interpretare a operei se stabilește conform contractului.

(4) Această perioadă nu poate fi condiționată de mărimea remunerării autorului sau de prețul prevăzut de contractul de vânzare-cumpărare.

Articolul 5. Remunerarea omului de creație

(1) Achitarea remunerării omului de creație pe toate tipurile de contracte de autor, de contract de interpretare a operei se efectuează în conformitate cu prevederile Legii salarizării nr. 847-XV din 14 februarie 2002, în baza condițiilor contractuale.

(2) În scop de impozitare, veniturile obținute de omul de creație profesionist în rezultatul activității de creație în baza contractelor de muncă se consideră drept venituri de la locul de muncă de bază.

Articolul 6. Protecția socială

Oamenii de creație sînt pasibili de asigurare socială în sistemul public de asigurări sociale de stat obligatorii și de asigurare obligatorie de asistență medicală în conformitate cu legislația.

Articolul 7. Asigurarea cu locuri de muncă a oamenilor de creație profesioniști

Oamenii de creație profesioniști pot beneficia de măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă și de protecție socială în caz de șomaj, acordate de către agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă în conformitate cu legislația.

Articolul 8. Dreptul oamenilor de creație profesioniști la odihnă

Durata timpului de muncă al oamenilor de creație profesioniști nu poate fi mai mare, iar durata timpului de odihnă nu poate fi mai mică decît cele stabilite de Codul muncii al Republicii Moldova.

Articolul 9. Proprietatea intelectuală a omului de creație

(1) Proprietatea intelectuală a oamenilor de creație constituie dreptul exclusiv asupra rezultatelor activității de creație care sînt obiecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe, precum și asupra rezultatelor activității de creație care nu sînt obiecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe – idei și concepte de opere redactate într-o anumită formă.

(2) Cesionarea drepturilor de proprietate asupra obiectelor de proprietate intelectuală se perfectează prin contractul de autor.

(3) Rezultatele activității de creație care constituie obiectul contractelor de drept civil pot fi asigurate în conformitate cu legislația cu privire la asigurarea responsabilității pentru nerespectarea contractului.

Articolul 10. Participarea oamenilor de creație la privatizarea organizațiilor culturale

Oamenii de creație ale căror opere au fost folosite în baza contractelor de autor de către organizațiile de cultură pentru obținerea unui profit beneficiază de drepturile membrilor colectivelor de muncă în cazul privatizării acestor organizații.

Articolul 11. Asigurarea condițiilor pentru activități de creație ale oamenilor de creație profesioniști

(1) Oamenilor de creație profesioniști li se oferă încăperi în calitate de ateliere (studiouri) de creație în ordinea stabilită de autoritățile administrației publice centrale sau locale.

(2) Oamenii de creație profesioniști care nu dispun de ateliere (studiouri) de creație și folosesc pentru desfășurarea activității lor de creație o parte din spațiul lor de locuit au dreptul să includă în contractul de muncă și suma de achitare a serviciilor comunale pentru spațiul de locuit de până la 20 m² utilizat în scop de creație.

Articolul 12. Particularitățile impozitării oamenilor de creație

(1) Impozitarea oamenilor de creație care realizează activități de creație în baza contractelor de drept civil se efectuează în conformitate cu legislația.

(2) Suma venitului impozabil al oamenilor de creație care realizează activități de creație în baza contractelor de autor se impozitează cu 7%.

Articolul 13. Dreptul oamenilor de creație la acces în organizațiile de cultură

(1) Oamenii de creație au dreptul să utilizeze gratis fondurile deschise ale bibliotecilor, muzeelor, arhivelor, sălilor de expoziție și ale altor organizații de cultură, precum și fondurile publice ale instituției publice naționale a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” și ale SA Studioul „Moldova-Film”, în activitatea desfășurată în cadrul proiectelor și în scopuri necomerciale.

(2) Păstrarea în arhivele naționale și în muzee a arhivelor personale ale oamenilor de creație se efectuează în mod gratuit, cu asigurarea liberă și gratuită a accesului la ele al proprietarilor și al succesorilor în drept. Arhivele personale ale oamenilor de creație depuse la arhivele naționale și la muzee pentru păstrare sînt incluse în fondurile acestor arhive și muzee. Accesul la arhivele personale ale oamenilor de creație pentru reprezentanții altor profesii se asigură în conformitate cu legislația și cu regulamentele arhivelor și muzeelor.

Capitolul III

UNIUNILE DE CREAȚIE ȘI ASOCIAȚIILE UNIUNILOR DE CREAȚIE

Articolul 14. Înregistrarea uniunilor de creație

Uniunile de creație, secțiile, filialele, reprezentanțele lor și statutele de activitate se înregistrează în conformitate cu Legea nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești.

Articolul 15. Asociațiile uniunilor de creație

(1) Uniunile de creație pot forma asociații ale uniunilor de creație în conformitate cu Codul civil al Republicii Moldova, Legea cu privire la asociațiile obștești și cu prezenta lege.

(2) Asociațiile uniunilor de creație pot fi constituite numai din uniunile de creație.

Articolul 16. Calitatea de membru al uniunii de creație

Membru al uniunii de creație poate fi numai membru individual. Cerințele înaintate de statutul uniunii de creație față de cei care se înscriu în uniune nu vor leza drepturile patrimoniale, de autor sau alte drepturi ale cetățenilor, ci vor contribui la asocierea în bază de profesionalism a reprezentanților respectivelor profesii de creație, vor contribui la perfecționarea profesională a membrilor săi.

Articolul 17. Fondatorii uniunilor de creație. Particularitățile de fondare a uniunilor de creație, a subdiviziunilor uniunilor de creație

(1) Fondatori ai uniunilor de creație pot fi oamenii de creație care sînt cetățeni ai Republicii Moldova.

(2) Uniunile de creație sînt fondate de membrii individuali în conformitate cu Legea cu privire la asociațiile obștești.

(3) Uniunile de creație pot institui secții, filiale și reprezentanțe în calitate de subdiviziuni.

(4) Subdiviziunile uniunii de creație sînt fondate prin decizia organului de conducere al uniunii respective, conform prevederilor statutare. Subdiviziunile uniunii de creație funcționează în conformitate cu legislația și cu statutul uniunii respective.

Articolul 18. Modificarea și completarea statutului uniunii de creație și al asociației uniunilor de creație

(1) La înregistrarea modificărilor și completărilor la statutul uniunii de creație sau la statutul asociației uniunilor de creație care modifică datele ce se conțin în certificatul de înregistrare al respectivei uniuni de creație sau în certificatul de înregistrare al asociației uniunilor de creație, precum și a celor care nu modifică datele ce se conțin în certificatul de înregistrare, se prezintă aceleași acte, în aceeași ordine și în aceeași termene ca și pentru înregistrarea de stat a uniunilor de creație și a asociației uniunilor de creație, în modul prevăzut de Legea cu privire la asociațiile obștești.

(2) Actele necesare pentru înregistrarea modificărilor și completărilor:

a) cererea cu privire la înregistrarea de stat a modificărilor și completărilor introduse în statutul uniunii de creație sau în statutul asociației uniunilor de creație, semnată de membrii organului de conducere permanent al uniunii de creație sau al asociației uniunilor de creație;

b) extrasul din procesul-verbal al ședinței organului de conducere permanent al uniunii de creație sau al ședinței organului de conducere permanent al asociației uniunilor de creație, cu decizia de a introduce modificări și completări în statut;

c) textul original al statutului uniunii de creație sau al statutului asociației uniunilor de creație, în două exemplare;

d) lista și conținutul articolelor statutului uniunii de creație sau ale statutului asociației uniunilor de creație în care au fost introduse modificări și completări.

(3) Pe un exemplar original al textului statutului uniunii de creație sau al statutului asociației uniunilor de creație în care sînt introduse modificări și completări, organul de înregistrare face un înscris cu privire la intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor.

(4) În caz de schimbare a sediului și/sau a denumirii uniunii de creație sau ale asociației uniunilor de creație, acestei uniuni de creație sau acestei asociații a

uniunilor de creație i se eliberează un nou certificat cu privire la înregistrarea de stat, cu păstrarea precedentului număr de înregistrare.

Articolul 19. Drepturile uniunilor de creație

Pentru realizarea scopurilor lor statutare, uniunile de creație au dreptul:

- a) de a înainta propuneri cu privire la adoptarea de către autoritățile statului a actelor normative în domeniile literaturii, artei și jurnalismului, protecției drepturilor, libertăților și intereselor oamenilor de creație și ale uniunilor de creație, precum și de a participa la elaborarea și dezbaterile proiectelor de lege, a altor acte normative, la elaborarea deciziilor autorităților administrației publice centrale și locale cu privire la aspectele culturii artistice și jurnalismului;
- b) de a primi, în conformitate cu legislația, de la autoritățile administrației publice centrale și locale informații cu privire la elaborarea și adoptarea actelor normative în domeniile literaturii, artei și jurnalismului, protecției drepturilor, libertăților și intereselor oamenilor de creație și ale uniunilor de creație;
- c) de a reprezenta interesele oamenilor de creație în raporturile cu autoritățile administrației publice centrale și locale, în relațiile cu angajatorii și de a se adresa în instanțele judecătorești în ordinea prevăzută de legislație;
- d) de a adresa interpelări din partea organelor de conducere ale uniunii de creație sau din partea persoanelor împuternicite pentru aceasta de statutul uniunii de creație pentru a primi informații cu privire la drepturile sociale ale omului de creație de la instituțiile de stat respective;
- e) de a elibera acte confirmative privind statutul de membru al uniunii de creație al persoanei respective;
- f) de a confirma perioadele activității de creație a oamenilor de creație;
- g) de a fonda asociații obștești, organizații necomerciale și organizații comerciale în conformitate cu Legea cu privire la asociațiile obștești;
- h) de a înainta propuneri cu privire la decorarea oamenilor de creație cu distincții de stat și titluri onorifice.

Capitolul IV

GARANȚIILE ACTIVITĂȚII UNIUNILOR DE CREAȚIE

Articolul 20. Condițiile de activitate a uniunilor de creație

Autoritățile administrației publice centrale și locale vor sprijini activitatea uniunilor de creație și a subdiviziunilor acestora îndreptată spre dezvoltarea culturii artistice, precum și spre realizarea scopurilor statutare ale uniunilor de creație și ale asociațiilor uniunilor de creație. Concomitent, uniunile de creație și asociațiile uniunilor de creație vor beneficia de înlesniri privind achitarea impozitelor, taxelor vamale, cheltuielilor de arendă a încăperilor acordate de autoritățile administrației publice centrale și locale în conformitate cu Legea cu privire la asociațiile obștești.

Articolul 21. Garanțiile drepturilor patrimoniale ale uniunilor de creație și ale asociațiilor uniunilor de creație

Uniunile de creație, subdiviziunile acestora, asociațiile uniunilor de creație efectuează plata pentru arenda încăperilor în mărimea stabilită pentru instituțiile publice finanțate de la bugetul de stat care arendează încăperi de la alte instituții publice finanțate de la bugetul de stat, precum și de la întreprinderile de stat ai căror fondatori sînt instituțiile publice respective sau autoritatea ierarhic superioară acestora.

Articolul 22. Raporturile uniunilor de creație cu Ministerul Culturii.
Manifestările uniunilor de creație

(1) Uniunile de creație sînt parteneri strategici ai Ministerului Culturii (statului) în realizarea programelor de stat în domeniul culturii artistice.

(2) Manifestările artistice de nivel internațional ale uniunilor de creație sînt parte a manifestărilor culturale prioritare ale statului și sînt susținute din mijloace alocate pentru aceste manifestări în limita fondurilor stabilite în buget.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 23

Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

MARIAN LUPU

**Chișinău, 1 martie 2013.
Nr. 21.**